

Početna Stranica > ... > Pokretanje Sudskog Postupka > Mirenje > Mirenje U Zemljama EU-a > France

Mirenje u zemljama EU-a

Sadržaj omogućio

Francuska

Francuska

Umjesto pokretanja postupka pred sudom, zašto ne pokušati spor riješiti mirenjem? Riječ je o obliku alternativnog rješavanja sporova u kojem ombudsman pomaže strankama u sporu u postizanju sporazumnog rješenja. U Francuskoj su vlada i pravni stručnjaci upoznati s prednostima mirenja, a zakonodavna vlast čvrsto potiče njegovu primjenu.

Kome se obratiti?

U Francuskoj ne postoji središnje ili državno tijelo odgovorno za reguliranje profesije ombudsmana.

Ne postoje nacionalne, službene internetske stranice koje se odnose na mirenje. Međutim, odjeljak o mirenju postoji na stranicama www.justice.fr i na internetskim stranicama javne [službe ombudsmana za poduzeća](#) ili na stranicama service-public.fr za [mirenje u upravnim stvarima](#).

Svaki žalbeni sud objavljuje popise ombudsmana u građanskim, socijalnim i trgovačkim stvarima. Ti su popisi uvedeni člankom 8. Zakona br. 2016-1547 od 18. studenoga 2016. o osuvremenjivanju pravosudnog sustava za potrebe 21. stoljeća. Iako je njihova glavna svrha informiranje sudaca, mogu se u bilo kojem obliku podijeliti i sa strankama u sporu. Dostupni su na internetskim stranicama relevantnih žalbenih sudova.

U kojim je područjima mirenje dopušteno/najčešće?

Stranke se mogu odlučiti na mirenje u svakom trenutku i u svim područjima prava, osim u područjima obuhvaćenima « pravilima o javnom poretku ». Primjerice, mirenju se ne može pristupiti radi zaobilaženja obveznih pravila o braku ili razvodu braka.

Mirenje se provodi u različitim područjima, na primjer:

- sporovi u području međususedskih odnosa
- sporovi između stanodavaca i stanara
- obiteljski sporovi
- sporovi u području međuljudskih odnosa unutar organizacija
- sporovi među poduzećima, u pogledu izvršenja ugovora ili bilo koje druge konfliktne situacije
- sporovi između poduzeća i bankarskog sustava
- sporovi koji se odnose na javnu nabavu ili sporovi s državnim upravama, javnim ustanovama ili lokalnim vlastima.

Koja su pravila?

Primjena mirenja

Postupak mirenja uveden je u francusko pravo Zakonom br. 95-125 od 8. veljače 1995. o organizaciji sudova i građanskom, kaznenom i upravnom postupku.

Odlukom br. 2011-1540 od 16. studenoga 2011. u Francusko je pravo prenesena Direktiva 2008/52/EZ, kojom se utvrđuje okvir kojim se stranke potiču na mirno rješavanje sporova, uz pomoć treće osobe, ombudsmana. Tom je odlukom područje primjene Direktive prošireno ne samo na mirenje u prekograničnim sporovima, nego i na mirenje u unutarnjim stvarima, uz iznimku sporova povezanih s ugovorom o radu, kao i u upravno-pravnim pitanjima državnog suvereniteta.

Odlukom od 16. studenoga 2011. izmijenjen je i Zakon od 8. veljače 1995. radi utvrđivanja općeg okvira za mirenje. Odlukom je definiran pojam mirenja, utvrđeni su uvjeti koje ombudsman mora ispuniti te je potvrđeno načelo povjerljivosti, koje je od ključne važnosti za uspjeh postupka mirenja.

Od 2010. ombudsman za poduzeća, imenovan uredbom predsjednika Republike i podređen ministru gospodarstva, financija i oporavka, nudi besplatne i povjerljive usluge mirenja javnim i privatnim dionicima. Na taj način ombudsman sudjeluje u ispunjavanju cilja razvoja alternativnih oblika rješavanja sporova koji je od javnog interesa. Ombudsmanu se može obratiti u slučaju sporova među poduzećima, kad se radi o izvršavanju ugovora ili bilo kojoj drugoj konfliktnoj situaciji, u slučaju sporova koji se odnose na javnu nabavu ili sporova s državnim upravama, javnim ustanovama ili lokalnim vlastima.

Konačno, Zakonik o upravnom pravosuđu sadržava odjeljak o mirenju u upravnim stvarima koje su zatražile stranke ili sud (vidjeti članak L. 213-1 i dalje).

Sporazumno mirenje

Stranke u sporu mogu se samoinicijativno obratiti ombudsmanu. Za to nije potrebno prvo pokrenuti sudski postupak.

U svakom slučaju, stranke koje su se obratile sudu za rješavanje spora ipak mogu, ako se dogovore, iskoristiti mogućnost sporazumnog načina rješavanja spora, tražeći pomoć ombudsmana.

Mirenje po nalogu suda

U slučaju podnošenja tužbe pred sudom: „sud pred kojim se spor vodi može, uz pristanak stranaka, imenovati treću stranu da utvrdi i usporedi stajališta stranaka kako bi se riješio spor“ (članak 131-1 Zakonika o građanskom postupku).

U obiteljskim stvarima, u određenim područjima ostvarivanja roditeljskog prava ili kod privremenih mjera u slučaju brakorazvodnih parnica sud može stranke uputiti na informativni sastanak o mirenju, koji je besplatan i koji ne može dovesti ni do kakvih sankcija (članci 255. i 373-2-10 Građanskog zakonika).

Zakonom br. 2019-222 od 23. ožujka 2019. o programiranju za razdoblje od 2018. do 2022. i reformi pravosuđa u članku 373-2-10 Građanskog zakonika uvedeno je mirenje nakon donošenja presude:

„U slučaju neslaganja među strankama sud ih nastoji pomiriti.

Kako bi se roditeljima pomoglo da postignu dogovor o ostvarivanju roditeljskog prava, sud im može predložiti postupak mirenja, osim ako se jedan roditelj navodno ponašao nasilno prema drugom roditelju ili prema djetetu. Ako roditelji pristanu na mirenje, sud u tu svrhu može imenovati ombudsmana za obiteljske stvari, među ostalim i u konačnoj odluci o načinu ostvarivanja roditeljskog prava.

Osim ako se jedan roditelj navodno ponašao nasilno prema drugom roditelju ili prema djetetu, sud može roditeljima naložiti i da se sastanu s ombudsmanom za obiteljske stvari, koji će ih informirati o svrsi i tijeku mjere mirenja.“

Sud može predložiti mirenje i u upravnim stvarima: „kad upravni sud ili žalbeni upravni sud odlučuje o sporu, predsjednik sudskog vijeća može, uz suglasnost stranaka, naložiti mirenje kako bi se pokušalo postići sporazum među strankama“ (članak L. 213-1. Zakonika o upravnom pravosuđu). Ista pravila vrijede pred Državnim vijećem i Vrhovnim upravnim sudom (članak L. 114-1 Zakonika o upravnom pravosuđu).

Nalog za mirenje:

Ako je tužba podnesena pred sudom, a stranke nisu pristale na mirenje, „sud im može naložiti da se sastanu s ombudsmanom koji je dužan informirati ih o svrsi i tijeku mjere mirenja u roku koji odredi sud (...)“ (članak 127-1 Zakonika o građanskom postupku).

„Obvezno“ mirenje

Nedavnim promjenama u zakonodavstvu u francusko je pravo u određenim okolnostima uvedena obvezna primjena mirenja.

Člankom 7. Zakona br. 2016-1547 od 18. studenoga 2016. o osuvremenjivanju pravosudnog sustava za potrebe 21. stoljeća eksperimentalno je na 11 sudova uveden uvjet da se prije upućivanja zahtjeva sudu prvo mora pokušati obiteljsko mirenje. Na početku je bilo predviđeno da taj eksperimentalni uvjet prestane važiti do kraja 2019., no njegova primjena produljena je do 31. prosinca 2020., a zatim do 31. prosinca 2022.

Osobe koje žele izmijeniti odluku obiteljskog suda ili odredbu sporazuma koji je odobrio sud moraju prije upućivanja zahtjeva sudu prvo pokušati riješiti spor obiteljskim mirenjem. Ako to nije učinjeno, sud će odbiti zahtjev za izmjenju.

To se primjenjuje na zahtjeve koji se odnose na: mjesto uobičajenog boravišta djeteta prava na kontakt s djetetom i smještaj djeteta kod jednog od roditelja; doprinos za obrazovanje i uzdržavanje maloljetnog djeteta odluke o ostvarivanju roditeljskog prava.

Obiteljsko mirenje prije ponovnog pokretanja postupka pred sudom nije obvezno:

- ako jedan roditelj zlostavlja drugog roditelja ili dijete ili ako je podnesen zahtjev za odobravanje sporazuma među strankama,
- ako prema ocjeni suda postoji neki drugi opravdani razlog zbog kojeg ne treba tražiti od stranaka da pokušaju obiteljsko mirenje prije upućivanja zahtjeva sudu.

Zakonom br. 2019-222 od 23. ožujka 2019. o programiranju za razdoblje od 2018. do 2022. i reformi pravosuđa uvedena je obvezna primjena nekog od alternativnih oblika rješavanja sporova, kao što je mirenje, za zahtjeve koji se odnose na plaćanje iznosa koji ne premašuje 5000 EUR i odnosi se na spor među susjedima ili neuobičajeno uznemiravanje u susjedstvu. Prije nego što takve zahtjeve mogu uputiti sudu, stranke moraju, prema vlastitom izboru, pokušati riješiti spor mirenjem pod vodstvom sudskog izmiritelja, drugim oblikom mirenja ili u okviru participativnog postupka. Ako stranke to ne učine, sud može po službenoj dužnosti donijeti odluku o nedopustivosti zahtjeva. Međutim, zakonom je predviđeno pet iznimaka:

- ako barem jedna od stranaka traži od suda da odobri sporazum
- ako se prije upućivanja zahtjeva sudu mora podnijeti žalba tijelu koje je donijelo odluku
- ako primjena nekog od oblika sporazumnog rješavanja spora navedenog u prvom podstavku nije dostupna zbog opravdanih razloga, osobito ako su sudski izmiritelji nedostupni u razumnom roku ili
- ako se posebnom odredbom od suda ili upravnog tijela traži da prethodno pokuša provesti mirenje
- ako je vjerovnik neuspješno pokrenuo pojednostavnjeni postupak za sporove male vrijednosti.

U sporovima pred upravnim sudom može biti obvezno prethodno mirenje, dostupno besplatno i uz ombudsmana imenovanog za svaku vrstu spora. Trenutačno je predviđeno obvezno prethodno mirenje za sporove povezane s odlukama agencije za zapošljavanje Pôle emploi i određenim odlukama koje se odnose na određene javne dužnosnike (vidjeti Uredbu br. 2022-433 od 25. ožujka 2022. o obveznom prethodnom postupku mirenja koji se primjenjuje na određene sporove u državnoj službi i na određene sporove u socijalnim stvarima).

Mirenje u kaznenim stvarima

U skladu s člankom 41-1 Zakonika o kaznenom postupku, ako se pokaže da bi se takvom mjerom moglo osigurati naknadu štete prouzročene žrtvi, otkloniti štetu nastalu zbog kaznenog djela ili pridonijeti rehabilitaciji počinitelja, javni tužitelj može prije donošenja odluke o javnom postupku, neposredno ili preko ombudsmana javnog tužitelja, organizirati mirenje između počinitelja i žrtve na zahtjev žrtve ili uz njezin pristanak.

Mirenjem u kaznenim stvarima omogućuje se žrtvi i počinitelju kaznenog djela aktivno sudjelovanje u rješavanju problema nastalih zbog kaznenog djela te naknada štete bilo koje vrste uzrokovane kaznenim djelom. Taj postupak provodi ombudsman za kaznene stvari kojeg je imenovao javni tužitelj i njime se mora omogućiti žrtvi da se slobodno izrazi, da iznese činjenice i svoja očekivanja u pogledu pretrpljene štete i tražene naknade. U izravnom suočavanju sa žrtvom počinitelj mora postati svjestan svojih postupaka i njihovih posljedica kako bi se spriječilo ponavljanje kaznenog djela.

Ako se mjera mirenja u kaznenim stvarima ne provede zbog ponašanja počinitelja, javni tužitelj može pokrenuti postupak, osim ako se pojave novi dokazi. Mirenje u kaznenim stvarima zabranjeno je u slučajevima nasilja počinitelja među partnerima iz članka 132-80 Kaznenog zakonika jer je cilj Zakona br. 2020-936 od 30. srpnja 2020. zaštita žrtava obiteljskog nasilja.

Pravila kojima se uređuje mirenje

„Etički kodeks“ EU-a za ombudsmane primjenjuje se na nacionalnoj razini.

Ombudsmani za poduzeća temelje svoje intervencije i na načelima javnog djelovanja.

Pružatelji „akreditiranih“ usluga obiteljskog mirenja – to jest pružatelji usluga koji primaju javna sredstva iz Fonda za obiteljski doplati i Poljoprivrednog fonda za uzajamnu pomoć te od Ministarstva pravosuđa – obvezuju se poštovati određene standarde pružanja i kvalitete tih usluga, a koji su utvrđeni u nacionalnom referentnom okviru.

Kad je riječ o mirenju u upravnim stvarima, [etička povelja](#) za ombudsmane u upravnim sporovima donesena je 2017.

Konačno, u Uredbi br. 2017-1457 od 9. listopada 2017. o popisima ombudsmana pri žalbenim sudovima utvrđuju se uvjeti za dodavanje na takav popis. Tim se uvjetima propisuje da ombudsmani:

1. ne smiju biti osuđivani, proglašeni nesposobnima ni diskvalificirani zbog razloga navedenih u okružnici br. 2 kaznene evidencije
2. ne smiju biti počinitelji bilo kakvih djela protivnih časti, poštenju i moralu koja su dovela do disciplinske ili upravne sankcije u obliku uklanjanja s dužnosti, suspenzije, otkaza, povlačenja odobrenja ili povlačenja ovlaštenja
3. moraju imati dokaz o osposobljenosti ili iskustvu kojim se potvrđuje njihova sposobnost pružanja usluga mirenja, za fizičke i za pravne osobe: svaka fizička osoba koja je član pravne osobe i koja provodi mjere mirenja mora ispunjavati uvjete propisane za fizičke osobe.

Informiranje i osposobljavanje

Trenutačno francuskim zakonodavstvom nije predviđeno nikakvo posebno osposobljavanje u području mirenja.

Postoji državna diploma za ombudsmana za obiteljske stvari (DEMF). Stjecanje te diplome nije nužan uvjet za pružanje usluga obiteljskog mirenja. Međutim, potrebno je za pružanje akreditiranih usluga obiteljskog mirenja.

Kad je riječ o kaznenim stvarima, fizičke osobe i pravilno prijavljene udruge ovlaštene su izvršavati funkcije mirenja u nadležnostima sudova i žalbenih sudova u skladu s postupcima navedenima u članku R. 15-33-30 Zakonika o kaznenom postupku. Ombudsmani moraju proći najmanje 35 sati početnog osposobljavanja, a zatim se kontinuirano osposobljavati do kraja svojeg radnog vijeka.

Koliki su troškovi mirenja?

Ako se stranke odluče na primjenu mirenja kao alternativnog načina rješavanja sporova, moraju platiti naknade za to mirenje, bez obzira na to je li riječ o postupku sudskog ili izvansudskog mirenja.

Mirenje je besplatno kad je pruženo u okviru jedne od brojnih javnih usluga mirenja ili kad je naloženo u kaznenim stvarima. Isto vrijedi i kad je mirenje nužan preduvjet za žalbu upravnom sudu.

Naknade ombudsmana mogu biti obuhvaćene pravnom pomoći, kako je predviđeno člankom 118-9 i sljedećim

člancima Uredbe br. 91-1266 od 19. prosinca 1991. Međutim, iznos tih naknada ne može biti viši od 256 EUR za jednu stranku odnosno 512 EUR za sve stranke.

Kad je riječ o mirenju po nalogu suda, sudac koji procjenjuje pravne troškove utvrđuje naknade po završetku rada ombudsmana i nakon dostavljanja izvješća ili izjave o troškovima (članak 119. Uredbe br. 91-1266 od 19. prosinca 1991.). Sudac koji procjenjuje pravne troškove utvrđuje iznos pologa i naknade (članci 131-6 i 131-13 Zakonika o građanskom postupku). Naknade nisu precizno određene zakonodavstvom, stoga se jedinični troškovi pružanja usluga obiteljskog mirenja razlikuju.

Pružatelji usluga mirenja koji primaju javna sredstva obvezali su se primjenjivati nacionalnu kliznu tarifu za financijski doprinos obitelji troškovima. Financijski doprinos svake od stranaka po sastanku u okviru mirenja kreće se od 2 EUR do 131 EUR, ovisno o prihodima stranaka.

Može li se sporazum o mirenju učiniti izvršivim?

Kad stranke postignu sporazum, on je za njih obvezujući, kao i svaki ugovor.

Moguće je učiniti ga izvršivim, ako stranke to žele, podnošenjem nadležnom sudu na odobrenje (vidjeti članak 1565. Zakonika o građanskom postupku; članak L. 213-4 Zakonika o upravnom pravosuđu) ili ga prema Zakonu od 22. prosinca 2021. izvršivim može učiniti ured sudskog službenika putem dokumenta odvjetnika.

Kad se mirenje odvija u okviru sudskog postupka, člankom 131-12 Zakonika o građanskom postupku predviđa se da sud pred kojim se postupak vodi može, na zahtjev stranaka, odobriti sporazum koji mu stranke podnesu.

Člankom L. 111-3 stavkom 1. Zakonika o građanskim izvršnim postupcima propisuje se da su sporazumi sklopljeni u okviru mirenja po nalogu suda ili izvansudskog mirenja, a koje su redovni sudovi ili upravni sudovi učinili izvršivima, izvršive isprave.

Kad je riječ o mirenju u kaznenim stvarima, člankom 41-1 stavkom 5. Zakonika o kaznenom postupku predviđeno je da, ako se počinitelj obvezao platiti štetu žrtvi, žrtva može, s obzirom na navedeno izvješće, zahtijevati povrat štete u skladu s postupkom za platni nalog, sukladno pravilima utvrđenima u Zakoniku o građanskom postupku.

■ Posljednji put ažurirano: 20/04/2023

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.